

Warszawa, dnia poniedziałek, 29 maja 2023 r.

Poz. 38

**WYTYCZNE NR 14/2023
PREZESA URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO**

z dnia 29 maja 2023 r.

w sprawie wyznaczania stref geograficznych dla systemów bezzałogowych statków powietrznych

Na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 16 i art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1235, 1715, 1846, 2185 i 2642) w związku z zawarciem w dniu 6 listopada 2019 r. Porozumienia administracyjnego, dotyczącego powierzenia przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej niektórych kompetencji właściwego organu w celu realizacji zadań określonych w art. 18 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2019/947 z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie przepisów i procedur dotyczących eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2019, str. 45, z późn. zm.¹⁾), zmienionego Anekssem nr 1 z dnia 18 maja 2020 r. oraz Anekssem nr 2 z dnia 30 lipca 2020 r. oraz w związku z powierzeniem Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej niektórych kompetencji właściwego organu w celu realizacji zadań określonych w art. 18 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2021/664 z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących U-space (Dz. Urz. UE L 139 z 23.04.2021, str. 161), ogłasza się, co następuje:

§ 1. W celu realizacji obowiązków wynikających z art. 18 w związku z art. 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2019/947 z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie przepisów i procedur dotyczących eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/947/UE”, oraz z art. 18 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2021/664 z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących U-space, a także mając na względzie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 – Prawo lotnicze, zwanej dalej „ustawą – Prawo lotnicze”, oraz postanowienia zawartego w dniu 6 listopada 2019 r. Porozumienia administracyjnego, zmienionego Anekssem nr 1 z dnia 18 maja 2020 r. oraz Anekssem nr 2 z dnia 30 lipca 2020 r., zaleca się stosowanie niniejszych wytycznych.

§ 2. Użyte w wytycznych określenia i skróty oznaczają:

- 1) Agencja – Polską Agencję Żeglugi Powietrznej utworzoną na mocy przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 191);
- 2) obiekt – budynek, budowlę wraz z terenem otaczającym dany budynek lub budowlę, należący albo będący w dyspozycji zarządzającego tego budynku albo budowli, urządzenie techniczne lub obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 3) obszar – rejon wykonywania operacji opisany zgodnie z niniejszymi wytycznymi wskazany przez Agencję albo podmiot występujący z wnioskiem o wyznaczenie strefy geograficznej;
- 4) podmiot uprawniony – podmiot uprawniony do złożenia wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej;

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 255 z 04.10.2019, str. 11, Dz. Urz. UE L 150 z 13.05.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 176 z 05.06.2020, str. 13, Dz. Urz. UE L 253 z 16.07.2021, str. 49, Dz. Urz. UE L 87 z 15.03.2022, str. 20 oraz Dz. Urz. UE L 105 z 04.04.2022, str. 3.

- 5) strefa geograficzna – strefę geograficzną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych w rozumieniu art. 2 pkt 4 rozporządzenia nr 2019/947/UE, nad obiektem lub obszarem wskazanym przez Agencję albo podmiot występujący z wnioskiem o wyznaczenie strefy geograficznej;
- 6) WGS-84 – geodezyjny układ współrzędnych przyjęty w lotnictwie, stosowany w formacie: stopnie, minuty, sekundy.

§ 3. Agencja może wyznaczyć następujące strefy geograficzne:

- 1) DRA-P – strefę zakazaną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych, w której operacje z użyciem systemów bezzałogowych statków powietrznych nie mogą być wykonywane, z wyjątkiem operacji wykonywanych na warunkach określonych przez Agencję, Dowódcę Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, Szefa Szefostwa Służb Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Głównego Komendanta Głównego Straży Pożarnej, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Komendanta Służby Ochrony Państwa lub Głównego Inspektora Ochrony Środowiska;
- 2) DRA-R – strefę ograniczoną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych, w której operacje przy użyciu systemów bezzałogowych statków powietrznych mogą być wykonywane za zgodą i na warunkach określonych przez Agencję lub podmiot uprawniony, na wniosek którego strefa geograficzna została wyznaczona; w przypadku w którym Agencja lub podmiot uprawniony są w stanie określić prawdopodobieństwo uzyskania zgody zarządzającego strefą geograficzną na lot w danej strefie, strefa DRA-R może zostać wyznaczona jako:
 - a) DRA-RH – strefę ograniczoną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych o wysokim prawdopodobieństwie uzyskania zgody na operacje, o których mowa w pkt 2 we wprowadzeniu do wyliczenia,
 - b) DRA-RM – strefę ograniczoną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych, o średnim prawdopodobieństwie uzyskania zgody na operacje, o których mowa w pkt 2 we wprowadzeniu do wyliczenia,
 - c) DRA-RL – strefę ograniczoną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych, o niskim prawdopodobieństwie uzyskania zgody na operacje, o których mowa w pkt 2 we wprowadzeniu do wyliczenia;
- 3) DRA-T – strefę ograniczoną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych, w której Agencja wskazuje wymogi techniczne, które obowiązany jest spełniać system bezzałogowego statku powietrznego, przy pomocy którego realizowana ma być operacja; dla strefy DRA-T dopuszcza się wprowadzenie dodatkowych warunków wykonywania operacji, w tym obowiązku uzyskania zgody na operacje;
- 4) DRA-U – strefę geograficzną powstałą poprzez przekonwertowanie wyznaczonej przestrzeni powietrznej U-space, w której operacje systemów bezzałogowych statków powietrznych mogą odbywać się wyłącznie przy wsparciu określonych, zweryfikowanych usług zapewnianych w tej strefie i na warunkach wskazanych przy wyznaczaniu przestrzeni powietrznej U-space;
- 5) DRA-I – strefę informacyjną dla systemów bezzałogowych statków powietrznych, zawierającą informacje konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa wykonywania operacji przy użyciu systemów bezzałogowych statków powietrznych, w tym ostrzeżenia nawigacyjne.

§ 4. 1 Wyznaczając strefy geograficzne Agencja uwzględnia opublikowane elementy struktury przestrzeni powietrznej ustanowione zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 121 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy – Prawo lotnicze, zakazy i ograniczenia lotów wynikające z przepisów wydanych na podstawie art. 119 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy – Prawo lotnicze lub wprowadzone na ich podstawie, oraz strefy geograficzne.

2. Agencja wyznacza strefy geograficzne również poprzez konwersję struktur przestrzeni powietrznej, o których mowa w ust. 1. Rodzaj strefy geograficznej określany jest każdorazowo przez Agencję zgodnie z celem wyznaczenia struktury przestrzeni powietrznej.

3. Do stref geograficznych powstałych poprzez konwersję wyznaczonych struktur przestrzeni powietrznej, o których mowa w ust. 2, nie mają zastosowania § 4 ust. 6, § 5–6 i § 8–9. Okres obowiązywania takiej strefy geograficznej pokrywa się z okresem obowiązywania przestrzeni powietrznych, o których mowa w ust. 1.

4. Wyznaczając strefy geograficzne Agencja może konsultować z podmiotem zarządzającym strefą geograficzną lub strukturą przestrzeni powietrznej zagadnienia dotyczące wyznaczenia strefy geograficznej. W celu precyzyjnego wyznaczenia strefy geograficznej powstałej na podstawie konwersji, o której mowa w ust. 2, Agencja występuje do podmiotu zarządzającego o szczegółowe określenie zakresu granic strefy geograficznej.

5. W strefach geograficznych nie są pobierane opłaty za wydawanie zgody na wykonywanie operacji w tych strefach.

6. Agencja jest uprawniona do dokonywania zmian w istniejących strefach geograficznych wyznaczając nowe strefy geograficzne, w szczególności w zakresie określenia nowych granic istniejącej strefy geograficznej, warunków wykonywania operacji w strefie geograficznej lub okresu jej obowiązywania.

7. Agencja dokonując zmian lub wprowadzając nowe elementy struktury przestrzeni powietrznej dla lotów w określonej części przestrzeni powietrznej na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, w przypadku w którym w tej części przestrzeni powietrznej wyznaczone zostały strefy geograficzne, może informować podmiot uprawniony o planowanych do wprowadzenia zmianach w wyznaczonych strefach geograficznych lub nowych warunkach wykonywania w nich operacji przy użyciu systemów bezzałogowych statków powietrznych.

8. Agencja dokonując zmian lub wyznaczając nowe strefy geograficzne, może informować zarządzającego strefą geograficzną ustanowioną na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, o planowanych do wprowadzenia zmianach lub o wyznaczeniu nowych stref geograficznych oraz - w razie zaistnienia takiej potrzeby - określa nowe granice lub warunki wykonywania operacji w tych elementach struktury przestrzeni powietrznej.

§ 5. 1. Strefy geograficzne mogą być wyznaczone na wniosek:

- 1) Dowódcy Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, Szefa Szefostwa Służb Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Komendanta Służby Ochrony Państwa, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska lub Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych – ze względu na potrzeby działań lub czynności o szczególnym znaczeniu operacyjnym lub rozpoznawczym, zapewnienie bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego, prowadzonych w celu realizacji ustawowych zadań przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Policję, Straż Graniczną, Krajową Administrację Skarbową, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Ochrony Państwa, Główny Inspektora Ochrony Środowiska lub Lasy Państwowe;
- 2) Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej lub Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa – ze względu na potrzeby ochrony infrastruktury krytycznej, zapobieganie skutkom klęsk żywiołowych lub ich usuwanie, ratowanie życia lub zdrowia ludzkiego;
- 3) Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego – ze względu na realizację zadań ustawowych;
- 4) Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych – ze względu na realizację zadań ustawowych;
- 5) operatora systemów bezzałogowych statków powietrznych posiadającego zezwolenie na operację w kategorii „szczególnej”, o którym mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 2019/947/UE, jeśli wyznaczenie danego rodzaju strefy geograficznej jest wymagane tym zezwoleniem;
- 6) operatora systemów bezzałogowych statków powietrznych posiadającego zezwolenie na operacje wykonywane w ramach klubów i stowarzyszeń modelarstwa lotniczego, o którym mowa w art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 2019/947/UE, jeśli wyznaczenie danego rodzaju strefy geograficznej jest wymagane tym zezwoleniem.

2. Strefy geograficzne mogą być wyznaczane przez Agencję z własnej inicjatywy, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa ruchu lotniczego, w tym bezpieczeństwa operacji przy użyciu systemów bezzałogowych statków powietrznych. Do stref geograficznych wyznaczanych przez Agencję z własnej inicjatywy nie stosuje się § 4 ust. 6, § 5–6 i § 8–9.

§ 6. 1. Wniosek o wyznaczenie strefy geograficznej składa się do Agencji nie później niż:

- 1) 7 dni kalendarzowych przed planowaną datą rozpoczęcia obowiązywania strefy geograficznej, której okres obowiązywania ma być krótszy niż jeden miesiąc (strefa geograficzna krótkotrwała);
- 2) 30 dni kalendarzowych przed planowaną datą rozpoczęcia obowiązywania strefy geograficznej, której okres obowiązywania ma być dłuższy niż miesiąc (strefa geograficzna długotrwała).

2. Wniosek o wyznaczenie strefy geograficznej zawiera:

- 1) nazwę podmiotu uprawnionego;
- 2) uzasadnienie wprowadzenia strefy geograficznej obejmujące charakter zagrożenia i opis oczekiwanych rezultatów z tytułu ustanowienia strefy geograficznej;
- 3) proponowane granice poziome scharakteryzowanego zagrożenia, o którym mowa w pkt 2 w formacie WGS-84;
- 4) proponowaną granicę pionową górną i dolną w metrach AGL (wysokość od poziomu gruntu);
- 5) proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia obowiązywania wnioskowanej strefy geograficznej;
- 6) cel wyznaczenia strefy geograficznej, zgodnie z ust. 12.

3. We wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej podmiot uprawniony określa proponowane warunki wykonywania operacji z użyciem systemu bezzałogowego statku powietrznego we wnioskowanej strefie geograficznej, z zastrzeżeniem, że dopuszczenie innych użytkowników do wykonywania lotów za zgodą zarządzającego nie może podlegać opłacie.

4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, uzasadnionych interesem publicznym lub społecznym, wniosek podmiotów uprawnionych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2, może być złożony bez zachowania terminu określonego w ust. 1 pkt 1. Okres obowiązywania strefy geograficznej wyznaczonej przez Agencję w oparciu o taki wniosek nie może być dłuższy niż 7 dni.

5. Przed przystąpieniem do oceny wstępnej, Agencja dokonuje oceny formalnej wniosku, podczas której weryfikuje spełnienie wymagań określonych w ust. 2. Jeżeli wniosek o wyznaczenie strefy geograficznej nie spełnia powyższych wymogów, Agencja wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie nie krótszym niż jeden dzień roboczy.

6. W razie bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 5, Agencja pozostawia wniosek bez rozpoznania.

7. W ramach oceny wstępnej wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej, Agencja weryfikuje czy realizacja oczekiwanych rezultatów określonych przez wnioskodawcę jest możliwa poprzez wyznaczenie jednej, czy większej liczby stref geograficznych i przekazuje wynik oceny wstępnej wnioskodawcy, wskazując w szczególności na szacunkową liczbę potrzebnych do wyznaczenia stref geograficznych oraz ich rodzaj.

8. Jeżeli w wyniku przeprowadzenia oceny wstępnej wniosku Agencja ustali, że realizacja oczekiwanych rezultatów określonych przez wnioskodawcę może nastąpić poprzez wyznaczenie więcej niż jednej strefy geograficznej, Agencja wzywa wnioskodawcę do zmiany wniosku lub złożenia kolejnych wniosków i wyznacza w tym celu odpowiedni termin.

9. W razie bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 8, Agencja odmawia wyznaczenia strefy geograficznej.

10. W przypadku, w którym rozpoznanie uzupełnionego wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej nastąpiło po planowanym terminie rozpoczęcia obowiązywania strefy geograficznej wskazanej we wniosku, Agencja wyznaczając strefę geograficzną wskazuje datę rozpoczęcia jej obowiązywania.

11. Na potrzeby oceny formalnej, o której mowa w ust. 5, oraz oceny wstępnej wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej, o której mowa w ust. 7, za jedną strefę geograficzną uznaje się obszar w kształcie:

- 1) koła o promieniu do 2500 m;
- 2) wielokąta składającego się z nie więcej niż 8 boków, wyznaczonego przy wskazaniu nie więcej niż 8 punktów zawierającego się w kole o promieniu 2000 m;
- 3) wielokąta składającego się z nie więcej niż 16 boków, wyznaczonego przy wskazaniu nie więcej niż 16 punktów, którego najkrótsza przekątna nie przekracza 500 m, zaś najdłuższa przekątna nie przekracza 15000 m.

12. Strefa geograficzna wyznaczana jest w celu zabezpieczenia operacji z użyciem bezzałogowych statków powietrznych, działań operacyjnych służb, ochrony bezpieczeństwa, zdrowia i życia ludzkiego lub ochrony nie więcej niż jednego obiektu.

13. Maksymalny okres obowiązywania strefy geograficznej wynosi 3 miesiące.

14. W sytuacji, w której wniosek o wyznaczenie strefy geograficznej dotyczy obszaru o znacznym stopniu skomplikowania wynikającego w szczególności z ukształtowania terenu lub znajdujących się na nim obiektów, Agencja może przyjąć inne kryteria oceny wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej, niż te wskazane w ust. 12.

§ 7. 1. Agencja wyznaczając strefy geograficzne określa:

- 1) rodzaj strefy geograficznej oraz okres jej obowiązywania;
- 2) granice pionowe i poziome strefy geograficznej, uwzględniając strukturę przestrzeni powietrznej w danym obszarze;
- 3) warunki wykonywania operacji z użyciem systemu bezzałogowego statku powietrznego w danej strefie geograficznej, z uwzględnieniem art. 15 ust. 1 pkt a–d rozporządzenia nr 2019/947/UE.

2. Przy wyznaczaniu stref geograficznych Agencja nie jest związana wnioskiem podmiotu uprawnionego w zakresie określenia jej rodzaju oraz warunków wykonywania operacji z użyciem systemu bezzałogowego statku powietrznego, uwzględniając przy tym konieczność zachowania proporcjonalności wdrażanych rozwiązań do zidentyfikowanych zagrożeń.

3. Warunki wykonywania operacji z użyciem systemu bezzałogowego statku powietrznego w danej strefie geograficznej obejmują, w szczególności:

- 1) minimalną lub maksymalną wysokość lotu;
- 2) maksymalną masę startową bezzałogowego statku powietrznego;
- 3) rodzaj kwalifikacji pilota bezzałogowego statku powietrznego, wymaganych do wykonywania operacji w danej strefie geograficznej;
- 4) kategorię operacji, o których mowa w art. 3 rozporządzenia nr 2019/947/UE, dopuszczonych do wykonywania w danej strefie geograficznej;
- 5) klasę systemu bezzałogowego statku powietrznego, określoną zgodnie z przepisami rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/945 z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie systemów bezzałogowych statków powietrznych oraz operatorów systemów bezzałogowych statków powietrznych z państw trzecich (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2019, str. 1, z późn. zm.²⁾) dopuszczonego do wykonywania operacji w danej strefie geograficznej;
- 6) dodatkowe wyposażenie systemu bezzałogowego statku powietrznego, jeżeli ma ono wpływ na zminimalizowanie ryzyka wykonywanych operacji.

§ 8. 1. Czynności związane ze złożeniem i rozpoznaniem wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej mogą być realizowane drogą elektroniczną lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wskazanego przez Agencję.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 255 z 04.10.2019, str. 7, Dz. Urz. UE L 232 z 20.07.2020, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 150 z 01.06.2022 r., str. 21.

2. W przypadku braku możliwości uwzględnienia wniosku o wyznaczenie strefy geograficznej Agencja odmawia wyznaczenia strefy wskazując uzasadnienie odmowy. Wnioskodawca może ponownie złożyć zmieniony wniosek.

§ 9. 1. Przed upływem okresu obowiązywania strefy geograficznej, o którym mowa w § 6 ust. 13, podmiot uprawniony, który wnioskował o wyznaczenie danej strefy geograficznej, może wystąpić do Agencji z wnioskiem o przedłużenie okresu obowiązywania strefy geograficznej.

2. Po upływie okresu obowiązywania strefy geograficznej, o którym mowa w § 6 ust. 13, podmiot uprawniony, który wnioskował o wyznaczenie danej strefy geograficznej, może wystąpić do Agencji z wnioskiem o ponowne wyznaczenie strefy geograficznej.

3. Do przedłużania przez Agencję okresu obowiązywania strefy geograficznej oraz ponownego wyznaczania strefy geograficznej przepisy § 6 ust. 2, ust. 4, ust. 10–14, § 7 i § 8 stosuje się odpowiednio.

4. Wniosek o przedłużenie okresu obowiązywania strefy geograficznej składa się do Agencji nie później niż na 7 dni przed upływem okresu, na który została wyznaczona.

§ 10. Tracą moc wytyczne nr 24 Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczania stref geograficznych dla systemów bezzałogowych statków powietrznych (Dz. Urz. ULC poz. 78).

§ 11. Wytyczne wchodzi w życie z dniem 12 czerwca 2023 r.

wz. Prezesa Urzędu
Lotnictwa Cywilnego
p.o. Wiceprezesa ds.
Standardów Lotniczych

Andrzej Kotwica